

Kako Italija proganja naš jezik i kulturu.

(Konac govora poslanika dra Besednjaka u rimskom parlamentu 23. ožujka 1927.)

Vlada g. Mussolinija položila je ruku još i na vjerska prava slavenskoga naroda u Italiji!

Sistem prisilnoga odnarođivanja postaje dakle pod vodstvom ministra Fedele sve oštriji i nepopustljiviji. Da bi izveo odnarođene našega mirnoga, marljivoga i siromašnoga stanovništva s većim uspjehom, nije... (upada posl. Barbiellini-Amidei: Zar bi htio za braniti, da se u Italiji poučava talijanski jezik? — Besednjak: Mi nismo protiv talijanskoga jezika, ali ne ćemo, da se zatire naš jezik. — Barbiellini-Amidei: I mi još možemo da trpimo tebe. Ti si ludak, koga bi trebalo svezati. — Besednjak se ne osvrće i nastavlja)... nije ministar poštedio ni nepovredljivih prava vjerskoga života našega naroda. On je bio prvi ministar prosvjete... (Ministar Fedele upada: I to si ubrajam u čast)... koji je dao školskim vlastima nalog, da provedu odredbe kr. dekreta od 1. oktobra 1923., to jest, da zabrane svećenicima, da vrše vjersku obuku i vjerski uzgoj kod učenika četvrtoga razreda pučke škole u materinskom jeziku. (Ministar Fedele upada: Jer učenici 4. razreda govore vrlo dobro talijanski. — Besednjak: To nije istina!) Temeljno je i neoprovrgljivo načelo u nauci i pravu katoličke Crkve, gospodine ministre, da se evanđelje i riječ Božja moraju propovijedati i tumačiti u jeziku vjernika. (Buka, upadice. — Barbiellini-Amidei: Mora izvući iz džepa ovlaštenje Sv. Stolice (Smijeh.) Govoriš u ime Sv. Stolice. — Besednjak: Znamo, da si veliki bogoslov... Predsjednik parlamenta: Ne odgovarajte, poslanice Besednjače, na upadice i nastavlja!) To načelo vrijedi za sve zemlje i sve narode na svijetu; vrijedi koliko za Evropu, toliko za Afriku, koliko za Aziju, toliko za otoke Tihog oceana i mora da se krši baš u Italiji, koja je sjedište Pape i srce svega katoličkoga svijeta! (Velika galama i razne upadice.)

Vjera je sama sebi svrhom i ne može biti ponižena, da postane sredstvom za postignuće njoj tuđih ciljeva. Kada vjera ne ide više za jedinim i isključivim ciljem, da čisti, razvija i unapređuje unutar-nji život ljudi, već postane oruđem političke borbe protiv vjernika, (Barbiellini-Amidei upada: Postavlja se na mjesto Sv. Stolice, igra ulogu Antikrista, nema punomoći. — U dvorani nastaje dugotrajna buka. — Besednjak hoće da odgovori, ali predsjednik parlamenta maše zvoncem i pozivlje ga, da nastavi)... tada je vjera prestala da vrši svoje poslanstvo i nije više vjera. Tko vodi takvu politiku, ne samo što neizmjereno škodi interesima katoličke Crkve, već prijeti i duši također razvitak vjerskoga i moralnoga života našega naroda. To pravo ne možemo mi priznati nijednom ministru prosvjete i ni-

jednoj vladi. Dužnost nas katolika i kršćana je jasna: boriti se moramo bez ikakvoga kolebanja bez obzira na žrtve za našu vjersku slobodu i odvažno ju braniti i proti ministru, koji tvrdi, da je katolik. (Ministar Fedele upada: Dakako da jesam!) Kad bi Crkva dozvolila, da se pojedine države služe vjerom (buka i štipot) za svoje različite političke svrhe i potrebe (upadice, kojih nije moguće razumjeti), prestala bi njezina općenitost i njezina moć (upliv) u socijalnom životu naroda.

Nema srdačnijega, dubljega, svetijega odnošaja kod čovjeka negoli je vez, koji združuje srce čovjeka s njegovim Bogom, negoli je vez, koji združuje naš duh s Vječnošću: zahtijevam od ministra prosvjete, da ne zadire u taj odnošaj svojim paragrafima kraljevskih dekreta, već neka poštuje pravo neumrljih duša, što je dužnost svakoga katoličkoga muža. Dozvolite nam moliti našega Boga i Spasitelja u materinskom jeziku (u parlamentu nastaje opet buka), kako to čine svi narodi i sva — pa i najnerazvijenija — plemena na svijetu.

Naš položaj, kako vidite, nije prijatan. Borba proti našem jeziku i našoj kulturi pooštrila se u zadnje vrijeme na svim poljima: ne samo u školi, već i izvan škole u privatnom životu državljana.

Licmjerstvo fašizma. — Sramotno trgovanje s dječjim dušama.

Ovom prigodom se sjećam, da sam prošloga mjeseca čitao u talijanskom novinstvu par članaka o teškom položaju, u kojem se nalaze talijanski iseljenici u Francuskoj. S velikim zanimanjem sam proučio tešku borbu, koju vode za očuvanje materinskoga jezika i svoje talijanske kulture. (Upadice.) Čitao sam ogorčene proteste proti djelatnosti društva „Foyer Français“ (Francusko Ognjište), koje prividno ima humanitarni program, a uistinu upotunjuje i baš dobro podupire vladine organe u odnarođivanju talijanskoga življa. (Ministar Fedele upada: No taj naš življ ne čezne za tim, da bi kraj, gdje stanuje, otrgnuo od države. — Besednjak: I za nas kakve dokaze imate? — U parlamentu nastaje ponovna buka.) „Foyer Français“ osniva za talijansku djecu francuska dječja zabavišta, organizira tečajeve za odrasle, podupire majke-dojilje itd. itd., izrabljujući sve te humanitarne (dobrotvorne) ustanove za to, da lakše i bolje širi između talijanskoga življa francuski jezik i francuski duh. Kad Slaven čita takve opise, mora da svaki ustanovi, da istu djelatnost, koju razvija „Foyer Français“ protiv Talijana u Francuskoj i proti kojoj vi prosvjedujete, razvijaju vaše nacionalističke organizacije „Lega Nazionale“ i „Italia Redenta“ protiv slavenskoga pučanstva

u novim pokrajinama. (Duda: Jugoslavenski državljani imaju posred Rimu zavod, Zavod sv. Jerolima, te su od Italije primili na dar 20 milijuna. — Parlament odobrava.) Dok nam međutim školske vlasti... (Barbiellini upada: Mi, vi! Što smo mi zapravo?)... i prefekture zabranjuju, da osnivamo slavenska dječja zabavišta, olvarate vi u našim selima i varošima pomoću vlade samo zabavišta, u kojima je potpunoma isključen naš jezik. Kada vidite, kako „Foyer Français“ troši milijune za uzdržavanje osoblja dječjih zabavišta, za nabavu živeža, mlijeka i odjeće, što se besplatno dijeli među talijansku djecu, uima se svi srdite, jer znate, da se pod tim prividno humanitarnim programom skrivaju samo dobro promišljeni napori za odnarođivanje vaše djece. Vas dakako boli, kada vidite, da je zdjelica juhe i da su cipelice, darovane siromašnjoj dječici, samo cijena, kojom se hoće u kupi talijanska duša nedužne djece. (Barbiellini-Amidei: Potrebno je nešto više od cipelice, da kupiš Talijane ne mjerite Talijane po vlastitoj mjeri. — Besednjak se tad okrenuo prema posl. Barbielliniju, da mu odgovori. — No predsjednik parlamenta razljuti se i zavieču mašući zvoncem: Poslanice Besednjače, ne smijete odgovoriti! Poslanice Barbiellini, prestanite! Za svaku riječ upadica! — Barbiellini-Amidei: On nas sramoti, kad kaže, da se damo kupiti s cipelcama! — Predsjednik parlamenta: Kad biste bili pažljivi, bili biste čuli, što je rekao. Tako pak niste čuli i zato ne pravite upadice. — Besednjak nastavlja svoj govor:) Kako hoćete, gospodo poslanici, da se poput vas ne dignemo i mi Slaveni na noge, da branimo dušu svoje djece? Što vas boli, boli i nas. Mi imamo kao i vi u gradima čovječje srce, koje je vezano uz vlastitu djecu te ju brani svim silama. (Dugotrajna, jaka buka u parlamentu.) Mi Slaveni iz novih pokrajina nalazimo se u isto tako teškom položaju kao Talijani u Francuskoj. Nacionalističke organizacije, koje razvijaju svoju djelatnost u Primorju, raspolažu s potpunom potporom državnoga ustrojstva veselice. Dok smo mi prepušteni sami sebi, one imaju ogromna novčana sredstva, kojima mogu da izrabljuju bijedu, besposlenost, gospodarsku ovisnost roditelja. Mi smo siromasi, koje osim toga u djelovanju još priječe državne vlasti. (Upadice.) Kraj takvoga položaja smatram, da vi nemate nikakvoga moralnog prava protestirati proti djelovanju društva „Foyer Français“, dok budete vi sami vršili istu rad odnarođivanja proti vlastitim sudržavljanima slavenskoga roda, koji njihuju tudinci, već živu na toj zemlji već 1300 godina. (Barbiellini-Amidei: Ti si tudinac, kad tako govoriš.)

Ne čete nas!

Naš se položaj znatno pogoršao nakon objave kr. dekreta od 9. januara 1927. br. 6, kojim je bilo proglašeno, da je uzgoj omladine, također moralni i duševni uzgoj, isključivo pravo fašizma, koji u svojim organizacijama ne priznaje slavenskoga jezika. (Barbiellini-Amidei: Kaži mi, kako postupaju s Mađarima onkraj granice? S tim dekretom su nam zabranili organizovati djecu izvan škole u posebnim organizacijama, da ih ondje učimo materinski jezik. (Barbiellini-Amidei: Kaži mi, kako postupaju s Mađarima onkraj granice! Zabrani su im čak, da igraju čardaš! Kaži, je li to istina ili nije! I oni su civiliziraniji od vas! Kaži, je li to istina ili nije! — Besednjak ni malo se ne osvrćući na ovu upadicu nastavlja:) Zakonske odredbe, koje sam opisao, i organizacije, u kojima sam govorio, stižu što dalje to više naša obrambena sredstva pa i u privatnom životu. Zadnji brani našega jezika jesu domaća ognjišta naših obitelji. Jedno silno i nepredobivo oružje je ipak u našim rukama: na našoj je strani krv i narodnost puca. Povijest nas uči, da je duh naroda jači i silniji negoli sav novac, negoli svi zakoni, negoli sva upravna sredstva, negoli sva materijalna premoć država. Jezik naroda nije predmet, koji lako po milod volji mijenjaš, kao što to činiš s košuljom ili odijelom. Jezik se ne može razlučiti i otrgnuti od duševnosti, od značaja i prošlosti naroda, već tvori nedjeljivu cjelinu sa dušom plemena. Jezik je vrlo nježna, a ujedno nerazrušiva tekovina povjesnoga razvoja, kod kojega su sudjelovala brojna pokoljenja: on je simfonija, u kojoj slušamo odjeke svih stoljeća i žive glasove naših otaca. (Glas poslanika: Pjesnik si!) Jezik je svijest, koja raste iz naše unutar-nosti, u nje-mu se zrcali duševni razvoj i napredak naroda, pak zato ne može da bude predmetom zakonodavnih odredaba.

Jedino, što možete tako postignuti kod naše djece, je... (Glas poslanika: da stvorite od njih dobre Talijane.)... prazno blebetanje papige, koje vremenom nestaje, a da ne ostavi ni traga u njihovim dušama. (Duda: Moralni biste nam zahvaliti. — Barbiellini-Amidei sav crven: Govori o Mađarskoj! Kako rade Mađari? Odgovori! — Besednjak ne osvrće se, već nastavlja:) To je dublji uzrok, radi kojega ćemo ustrajati, kako smo izdržali u prošlosti. Ako smo se pobjedonosno obranili pred stoljetnim ponijemčivanjem Austrije, budite uvjereni, da ćemo danas, kad smo postali civilizovan i svijestan narod... (Glas poslanika: Ta podupirali ste Hrvatel! — Besednjak zaključuje svoj govor)... podnijeti sa još sigurnijim uspjehom i težinu vaše politike odnarođivanja. (Dugotrajna buka u parlamentu.)

Riječ prigodom izbora za Radničku Komoru.

Nakon skoro petogodišnjega provizorijuma u vodstvu Radničke Komore za Dalmaciju u Splitu raspisani su izbori za njezine članove, koji će se obaviti u juna ove godine. Legalnim izborom ljudi povjerenja dalmatinskoga radništva Radnička Komora u Splitu od privremene postaje stalnom. Velik je to dobitak. Interes radnika za svoje staleško predstavništvo postat će svakako jači, jer se tu radi o radničkoj samopomoći, organizovanoj na najširem mogućem temelju, gdje skoro čitava jedna društvena klasa ima da bude sama sebi vođ, prijatelj i drug. Radnička Komora ima da se bavi svim dijelovima socijalnoga života radničkoga razreda i prima prvijer socijalne — u najširem smislu te riječi! — politike. Nije isključena tu ni prosvjetna politika, skrb za radnikovo znanje, a bez sumnje najveća zadaća Radničke Komore bit će u organizovanju radničke svijesti i radu za ekonomski napredak radničkoga razreda.

Kad bismo htjeli, da gornja izlaganja ne ostanu samo lijepi program, morali bismo pridodati žive opaske upogled faktičkoga radničkog stanja u državi, napose u Dalmaciji. A to stanje ne daje nimalo lijepu i vedru sliku. Za radničku prosvjetu nikoga ne tare briga. Današnji školski sistem ne daje radniku ono, što mu po prirodnom, čovječjem pravu pripada. Teško dospjeva radničko dijete u pučku školu da svrši, pa kad i tu svrši, ostat će mu u glavi silno mnogo predočaba i slika o majmunima, pticama, žabama, o velikom mnoštvu krasnih, a neodređenih životnih oblika. Tko ima oči, neka gleda, tko ima uši, neka čuje! — u kući tek će dijete da vidi ogromnu snagu socijalne nepravde, slaboga života, nikakvoga zdravlja, nikakvoga stanja i imanja. Teško da će radničko dijete igdje u današnjim prosvjetarskim oblicima dobiti potpun kulturni i državljansko-politički uzgoj. Teško je danas naći radnika sa novinom u ruci. Dolaze izbori u politička tijela, vrloog stranačke strasti završiti, i u međusobnim otrovnim grđanjama kud ćete da pogleda sirota radnik, kad mu vladajuća klasa ne da, da stekne znanja i da živi po svom slobodnom uvjerenju.

Imamo tešku ekonomsku bijedu radnika i nitko si ne može predstavljati, kako je ta doista teška. Pa

recimo, da momentano radničko stanje i nije nepovoljno — ali gdje ostaje radnikova budućnost? Nikome budućnost nije tako crna kao radničkom razredu, bilo fizičkim radnicima ili intelektualcima (činovnicima). Seljaka ne će nitko oteći zemlju, pa ako naročitih nepogoda nema, on ima, na čemu da živi. Ali radnik ne može. On mora da čeka i bude pripravan, da ga netko baci iz radnje i da kao trudan i umoran stradalnik umre u kući siromaha, kao najgori, kao najzapušteniji i potpuno prezreni čovjek. Sluškinja nema zajamčeni stalni službeni odnošaj i nakon velikoga truda može da lako cesta ljubii, da svrši u ubožnicu, ili — da se prostituira! Šramota je, kad danas nama, koji bismo htjeli društveni red učiniti pravednim i dobrim, dođe netko i odbija organiziranu samopomoć i borbu za socijalnu pravdu, jer „postoje velika načela, koja ne dozvoljavaju krivicu“, kad se zna, da kršćanstva današnji društveni red ne će da pozna, kad se dobro znađe, da poslodavac, ispovijedao on i nejkrišćanskija načela, ne pozna apsolutne krišćanske socijalne pravde, koja bi učinila, da i on prema drugima bude obični sirotni proleter.

Stanje radničkoga razreda u prosvjetnom i gospodarskom pogledu nije nikako povoljno. I velika zapuštenost u tom pogledu urodila je skoro potpunim odsustvom i pomanjkanjem radničke svijesti, na osobiti način kod nas u Dalmaciji. Radničke razredne svijesti nema! Naći ćete pripadnika radničkoga staleža kao fanatika u nacionalističkom žagoru, kao pripadnika svih antisocijalnih stranaka, a da si nigdje nije osigurao odlučan položaj. Nije to radi toga, što smo u većini seljačka država, jer kao nepobitna činjenica stoji, da smo ipak najviše sirotinjaka proleterška država — ali slabi socijalni porivi nijesu izgradili razrednu svijest, nijesu mogli da radniku uprave pogled k radu za njegov kulturni i gospodarski boljitak, već su svu njegovu pažnju obratili sitnim nepametnim dnevnim raketama. Velika će zadaća stalne Radničke Komore biti, da ustrajno poradi oko izgradnje socijalne radničke svijesti i da uloži sav svoj trud na ekonomsku samosvojenje radničke klase.

U izbore za Radničku Komoru

ići će različite radničke skupine. Da li će se boriti ili ne? Danas je teško to reći. Naš kršćanokosocijalistički Glavni Strukovni Savez, kao najjača organizirana radnička skupina u Dalmaciji, nastupa pod geslom: Sve za radničke interese! Nijesmo i ne ćemo otklanjati nikad ničiju saradnju, kad se radi o općem interesu. I Radnička Komora je parlament općega radničkog interesa. U tom staleškom predstavništvu mora vladati uzajamni rad oko radničkoga napretka. Kao radnička organizacija Gl. Strukovni Savez ne otklanja saradnju ni s kojom grupom, koja bude radila oko općega radničkog interesa. Kao socijalistička organizacija ne bojimo se ničije saradnje! Ali svaki pokušaj, koji bi išao za tim, da u Radničkoj Komori raspali stranačku borbu, dobit će u organizacijama Gl. Strukovnog Saveza neumoljivoga neprijatelja. Radnički razred je danas teško davljen, i složan rad za njegov boljitak se nužno nameće. Do takve sloge mora doći i, dođe li do nje, moći ćemo s pravom čestitati prvom velikom pojavu radničke razredne svijesti.

Božo Dulibić

NAŠI DOPIS.

KAŠTEL NOVI, 4. travnja 1927. Sjednica opć. vijeća - Odreka načelnika. - Dug.

31. ožujka održala se sjednica opć. vijeća. Može se reći, da je to prva glavna sjednica poslije lanjskih glasovitih izbora od 1. glasa većine. Pri raspravi o proračunu opozicija udruženih Hrvata često je stavljala pitanja načelniku, osobito pri tački: tekuci račun kod opć. šted. u rashodu i prihodu. Uпитalo se, kakav je pasiv i aktiv kod opć. šted. i zašto je rashod u tekuci računu od 100.000 Din. Načelnik Ciplico je smeteno i nesigurno odgovarao i kazao, da se nije nadao takvim upitima. Nato je bio upitan, koliko je duga ostavio svaki komesar i koliko je on primio u predaji. Kad je kazao, da je tada bilo oko 300 hiljada Din duga, tada je ustao dovačelnik Vuletić i kazao pred svim vijećem, da su oni bili zavarani, jer da je načelnik n'ima u času predaje rekao, da ima duga do 100 hiljada. Dakle tu je 200 hiljada razlike. To je načelnik zanijekao. A tada se donaćelnik obratio svojim drugovima prisjednicima, koji su mučali kao zaliveni. Nato je nastalo dugo objašnjavanje između načelnika, donaćelnika i opozicije. Sjednica je zatim bila prekinuta u 1 sat. posl. podne, a nastavak je uređen za 4 s. p. p.

Popodne odmah na početku sjednice načelnik je pročitao svoju odreku, te onu trojice prisjednika i četvorice vijećnika, koje su primljene. Zatim je donaćelnik rekao, da će pozvati zamjenike i uređi dan nove sjednice za biranje nove uprave i za-

ključio sjednicu. Svih se bolno dojmila ova senzacija glede duga u našoj maloj općini. Načelnik, 3 prisjednika i 2 vijećnika pripadali su tobože radikalnoj partiji. Vidjet ćemo, kako će se ova stvar riješiti i kako će se razjasniti pitanje ogromnoga duga. Neki nagovijestaju raspust općine. No tomu nema mjesta, jer je većina ostala.

PAG, 2. travnja 1927.

Nova strašna nesreća na moru.

Pažani Valo Donadić i Mate Kurilić u društvu sa Martinom Sikić iz Oštarije na Velebitu s brodom, kratkim drva, putovali su za Pag. Kad su bili nešto više od milje daleko od rta sv. Krstofora, oko podne uhvatio ih je iznenadni „reful“ jake bure, tako da im se jedro okrenulo. Nakon te nenadne promjene položaja jedra, slomila se gornja kataraka (lantina) jedra, te udarila Donadića i Sikića, tako da su oni u uljud tog udara vjerovatno onesvijestani pali u more. Valovi su bili veliki, a brod je dalje morao da plovi sa samim „flokom“. Uplašeni Kurilić nije nikako mogao da skrene pravac broda, a da bi pokušao spasiti dva utopljenika, koji, i kad bi bili ostali živi, bili bi sigurno poginuli raskomadani o hridine rta, koji koso pada u more. Ova već druga strašna nesreća na moru kroz tako kratko vrijeme tužno je odjeknula u srcima svih građana. Zašto se ne bi prigodom ovakvih nesreća, kad nema pri ruci nikakvoga drugog parobroda, stavili na raspoloženje parobrodski financijski kontrole, da potraže i spase utopljenike?

Strážar s Jadrana

PREKO, 7. travnja 1927.

Tečaj za vezivo. 20. t. mj. počima ovdje besplatno tečaj za vezivo na Singer mašini. Prijavio se već lijep broj tečajki. Veoma nas veseli, što je tvrtka „Singer“ posvetila ovom kraju osobitu pažnju. Nadamo se, da će tečajke kao i tvrtka „Singer“ biti zadovoljni sa uspjehom. Tečaj se drži u prostorijama Hrv. Kat. Orla. Prijave se primaju do 15. t. ruj.

Oprost od lične dohodarine. Čujemo, da je izvjesnim elementima drago ribe loviti. Za taj posao upotrebiše vrlo zgodnu „ješku“ (mamilo). „Ako potpišeš za našu stranku, bit će ti lična dohodarina uknuta!“ — tako ti velmože. Poznato nam je, da su se nekoje „bambuse“ ili „glavoči“, što li su, toj „ješki“ poradovolji, i bili uhvaćeni na ulicu. Čestitamo im kao šparu ili

Tratinčice.

17. Raskošje.

Žužu sam vidio juče, a vidio sam je i danas; juče niz polje, a danas u crkvi, ispred nje i oko nje.

— Šta je, Žužu, čime li se to dangubna zabavljaš? — juče ću ja na nju brekljivo, ko da je potrlaca zatekoh u svojim trudima. Ispod gusa mrgilja nazirem, da here ljubice i u kitice ih slaže. — Da ne ćeš s time u grad i latinčadi prodavati?

— Meder bi ti, oče, sav beričet gospodi isporučio, a sirotinji grke sjerkovače, da se truje i ljulja! — na uzvrat će Žuža brekljivo na me. — Već bormiš za se i za svoje domare. Šta je sutra? Cvijetnica, kad se kršćansko čeljade u ljubicama umiva. Zar ne ćeš i ti? — raskolađenim očima te izvidljivo zacilja ona u me. — A zašto bi onda bio kršćanin i Božji svećenik, kad bi ovaj sveti i kršćanski adet potirao?....

I tekar mi sada sijevnu ispred očiju nepomućena uspomena moga čarnoga djetinstva, kad sam isti, ko i Žuža, uoči Cvijetnice posao obavljao, ljubice brao, u kitice prebriho, jedan ih dio prodavao gospodi zavičaja svoga za tanke gaste, a preostatak polagao nezaboravnoj majci u meko kriose, da se sutradan svimi ukućani u njima umivamo. — Divna simbolika jeruzolinškoga puka, kad je svojim ulicama ispred Mesije kiće i cvijeće prospao! Ni do dana današnjega ta se simbolika nije atrnala, već se, iskonom nadeđena poput zlatne niti čak do Žuže, neokaljana provukla....

Danas je puk, pljeva i mrav, nagnuó k svojoj crkvi, da nad njegovo maslinovo zeleno kiće rađe Božji blagoslov, te ga on otale raznese na svoje po polju trade. I dok su mi oči zdrave, te obradovane vrcaju po brojnu narodu, opet najvrole opočinuti na staroj Žuži....

Starica je Žuža. Prenijela je dosada na sebi svojih šezdeset godina, a jedinica je u Ivana Gejića, poničena, posrpljena i šundrava starke-lje. Tamo da je čak i starija od svoje mačehe Luce. Pomlada mačeha i starija pastorka! Baš da oštra kosa i slabanjava travka na njezinu otkosu!

Žuža se nije ni udavala, a tvrde amo, da je nije nitko ni prosio. A onda kako ćeš o tome i izboriti? Pa i kako bi, kad je nagnđena i maganjana, bez lijevice ruke do izašakice? Majka je, siromaštvom i hudobnim jedinstvom pridašena, u koljevci samu ostavila. Nanjušila komičjaka krmaća i djeteta oštrim zabima lijevu ruku raznijela, da ne ostao već gol patrijak u svakojaku krpu zamotulan....

I Žuža, poput ostalih, nosi danas u deanoj ruci blagoslovljena maslinovu grančicu, a lijevom i kljasticom

ponapravlja po uvelim gradima kiticu ljubica, klanjivim koncem uz bijelu djevojačku primetaču prisambirana. Ko da me hoće da upozori, da nije juče jednu gorovila, a danas je promijenila, već uz umivene, nek patnjama i starošću smrskane, obraze i grudi su okičene miratnim ljubicama, ogledalom čestite, bogobojazne i razgrijane u njeđrima daše.

Sunce svojim blagim zrakama obaljuje čitav u procesiji puk, pa i Žužu. S ostalim ženskkicama prati i ona pomnjivo pjev uskladanih pjevača. Netom oni načeše stav: „Ide mnoštvo s cvijećem i s palmama ussret Otkupitelja i slavodobitnika do-stojne počasti daje“ — Žuža trgnu sa grudi kiticu ljubica, konac rastrže, te uze punom pregršti cvijeće po ženskkicama prosapati, te glasovito vapiti: „Hosana u višnjih!“....

Hoće sirotna, i ako od svakog odnemarena starica, da bude kći

cinclai, kad je na kraj izvučeno. A, Božji ljudi, je li to moguće? Zar može biti kod nas građana Solonova kova, da jedni plaćaju porez, a drugi ne? U laži su kratke noge!

Novogradnje u Preku. U ove 3-4 godine sagradilo se lijepi broj novih, ukusnih kuća. Preko 100 drugih je što popravljeno što prošireno. — Nova se crkva nastavlja graditi. Sve, sve to može naš qljedni seljak! Samo oni, koji milijardama raspoložu, nisu imali ni pare za gradnju nove crkve. — A nova obala? Doći će, ljudi Božji! Što ne znate, da je g. min. Jovanović obećao, da će doći! Preko je u ožujku imalo što ukrasnih, što iskrasnih putnika!!! A obala je velika za dvije tri braccera!

IZ GRADA I OKOLICE.

Uskrani broj „Narodne Straže“ izlazi će u većem opsegu i većoj nakladi. Skrećemo na to pažnju naših industrijalaca i trgovaca, da se tim okoriste i oglaš svoje radnje. Ovom prigodom također upozoravamo, da najsgodniji način čestitanja uskrasnih blagdana bio je i ostaje onaj kroz novine, pak molimo naše obrtnike, trgovce i sva poduzeća, kao i privatnike, da to učine preko našega lista, koji će te čestitke oglašiti uz vrlo jeftinu naplatu. Reflektanti neka čestitke predadu u Papirnici g. Gige Radića. — Uprava „Narodne Straže“.

Obredi Velike Sedmice u Stolnoj Bazilici. Na Veliku Srijedu 13. t. mj. u 6 s. uvečer „Jutrnja tmina“. Responsorije I. i II. noćnice četveroglasno na „falso-bordone“, a III. noćnice troglasno od D. L. Porosia pjeva zbor sjemeništaraca, dok „Cecilijanski Zbor“ ove tri večeri pjeva „Pomiluj me Bože“ naizmjenice od Auera i Matijevića. — Na Veliki Četvrtak pontifikalna sv. Misa počinje u 9 1/2 s. Posveta Sv. Ulja obavlja presv. biskup uz veliku asistenciju mirskoga i redovničkoga klara. Zatim pranje nogu dvanaestorici sjemeništaraca. U 6 s. uvečer „Jutrnja tmina“. Pjevanje kao na Veliku Srijedu. — Na Veliki Petak „Misa Preposvećenih“ počinje u 10 1/2 s., koju obavlja presv. biskup. Pjeva se Muka. Odgovora zbor sjemeništaraca. Pri adoraciji Kriku pjeva se „Pače moj“ od Alesani-a. U 6 s. uvečer „Jutrnja tmina“. Zatim propovijed U 8 sati procesija, koju vodi presv. biskup. Pri povratku u crkvi se pjeva psalam „Isposvijedajte se“. — Na Veliku Subotu služba Božja počinje u 9 s. „Gloria“ na podne. Misa svečana uz pontifikalnu asistenciju. — Na Utrku svečana pontifikalna sv. Misa počće u 10 1/2 sati. Preko nje će presv.

sionska, Isusu privržena. Stoga mu i nudi obol žićn svoga, srce svoje u ugodnu kadu ljubica svojih, juče ubranih, a danas na oltar neograničene svoje odanosti prema Njemu položenih....

I danas sam se iznovice na Žuzu namjerio. Nije jučerašnja; ni žustra, ni naletna. Poda zid je čučnula, ozbiljnošću se prerušila, a dubokim i turobnim mislima nekuda zaniijela. Pričela je velika Sedmica, ozbiljan predmet razmišljanja o vebnoj tragediji Mesitine muke i smrti.

Sveisto. I jučerašnje cvijeće i današnja tugaljiva poza — oboje je raskošje duše, kad namijenjeno Sve-mogućem Bogu na čast.

18. K vedrlin.

Znam, da su vršnjaci, i ako ne znam, ščega su im najdli imena — Kuzma i Damjan. Kuzma je Marin, a Damjan Anin petogodišnjaj šinčić. Sveđer su zajedno. Među se pravičao

biskup održati homiliju i podijeliti Papinski blagoslov. Pjeva „Cecilijanski Zbor“.

Pjevanje u Stolnoj Bazilici. U srijedu je u Stolnoj Bazilici započela pobožnost 40-satnoga klanjanja, koja je zaključivana svake večeri euh. govorom korizmenoga propovjednika mp. o. Ante Ničića, svečanim pjevanjem Pavečernje i blagoslovom. Kroz cio dan crkva je bila dobro posjećena, a svih četirju večeri pri zaključku upravo je bila kreata vjernika. „Cecilijanski Zbor“ sve 4 večeri pjevao je četveroglasno „Pomilaj me Bože“: dvije onaj od Auera, a dvije onaj od Matijevića, te „Svetotajstva“ od Kolba. Izvedba je bila baš dobro izvedena. Pjevanjem je dirigovao zborovoda mp. o. I. Glibota, dok je pratio na harmonijumu Mo A. Sentinella.

Otvor Prirodoslovnoga muzeja i Anagrafsko-analitičkog ureda. U nedjelju 3. t. mj. u 11 sati bio je svečani otvor Prirodoslovnoga muzeja, kojemu je prisustvovala veliki broj građana, te predstavnici svih udruženja i vlasti. Prvi je govorio gradonačelnik dr. K. ožul ističući važnost ove ustanove za naš grad. Pozvao je građane, da podupru započeto djelo, a općina, koja je najviše dosad doprinijela osnutku muzeja, i unaprijed će pružiti svoju pomoć. Pohvalio je osobito prof. Dulčića, učitelja Miličića i Lovačko udruženje, jer oni imaju toliko zaaslga za osnutak muzejs. Zatim je govorio prof. Dulčić istaknuvši sve one, koji su doprinijeli svojoj do za ova kulturnu instituciju te izrazuje najveće priznanje općinskom upraviteljstvu. Prisutnici su zatim pregledali čitav muzej, koji broji više stotina eksemplara, većinom iz šibenskoga okoliša. — Iza toga je otvoren Anagrafsko-analitički ured u općinskoj zgradi na Poljani. Kako je svrha ovom uredu, da prikupi sve podatke o kretanju pučanstva, općina je posebnim oglasom pozvala sve glavare obitelji, da daju sve podatke o članovima svoje obitelji i služničadi. Svaku promjenu služničadi, primanje na stan, prodaju i kupnju kuće, vjenčanje, useljenje i iseljenje, promjenu stana i t. d. treba dojaviti ovom uredu.

U ulici Kralja Tomislava postavljene su već sve vodovodne cijevi, a i sa kanalom se je pri kraju. Postavljanjem novoga pločnika još se nije moglo započeti, dok u zagrebačkoj ulici posao u tom pogledu dobro uznapredovao.

dijele i ječmenicu i grasku „turtu“. Na jednako dijele i plač i kmezu. Plače li Kuzma, po majci izbijen, kmeza i Damjan, premda bi mogao pjevati. Ta istoga toga trensa majka ga je pomilovala!

Jutros ja nahrupih na nje taman pod crkovnom kočelom, te bezbrižno pjevaju: „U se vrijeme godišta“, i ako smo usred Velike Sedmice.

— Kako to vas dva? Ne pjeva se to sada, niti je tome vakat, već udarite u „Gospin plač“ i u „Puna tuge majka staše“. — Ja krenuh naprijed, cijesne usigurno, oni će me poslušati. Kad čujem, da se smiju, a do tren Damjan nače, a Kuzma doče, te sliveno, glatko i veselo zaoči „Lijepa Mara cvijeće brala, Gdje je brala, tu zaspala“.

Ne da se — promišljam se ja — nikome u tmcu, pa ni Kuzmi i Damjanu.

Don Marko Vežić

† **Klaudije Šupuk.** 7. t. mj. u noći nenadno je umro udaren od kapi veleindustrijalac Klaudije Šupuk, član firme A. Šupuk i Sin. Kako pokojnik pripada uglednoj šibenskoj obitelji, priredn mu je u petak lijep sprovod. U veliki broj građanstva prisustvovala je sprovodu kao rezervnom kapetanu i četa vojnika, te vojna i sokolska glazba. P. u m.l.

Lučke takse za naše i strane parobrodne povišene su nenadno 1. t. mj. za 400 %.

Naš sugrađanin dr. Nikola Šupe, općinski liječnik u Novalji, imenovan je sanitetskim referentom u Skradinu. Ovo novo sjedište drugoga sreskog sanitetskog referenta osnovano je po Ministarstvu narodnoga zdravlja, a pripadaju mu općine Skradin, Tiješno i Vodice.

Utopljenik. Još 31. marta nestalo je netragom 52-godišnjega ribara Josipa Kandida iz Doca. Sva traganja njegove obitelji i policije bila su uzaludna. Svijet je naslućivao, da je počinio samoubijstvo, a gotovo sa stalnošću se tvrdilo, da se utopio. Međutim su se naslućivanja obistinila i u subotu je pronađen u Docu leš utopljenika, gdje pliva. Nadošla je odmah komisija i lješina je bila prenesena u mrtvačnicu. Izgleda, da su teške životne brige navele nesretnika na svoj čin.

Prirodoslovni muzej posjećuje dnevno veliki broj osoba, te učenici mjesnih škola.

Strijeljačka družina. U nedjelju 3. tek. mj. održana je u Zemljoradničkoj štionici skupština Strijeljačke družine. Nakon odobrenja pravila, koja se imaju poslati Savezu, prešlo se na biranje uprave, te je jednoglasno izabran za predsjednika potpukovnik Milan Radović, komandant mesta, a odbornicima gg. Šperanda Ante, prof. Marko Triva, dr. Čedomil Medini, Grubišić Jere, Mogorović Mate, Kalmeta, Karadžole-Šaša Mate, poručnik Pavlović, potporučnik Špraić i Srečko Fabijanac. Na sjednici od 5. o. mj. odbor je konstituisan ovako: predsjednik potpukovnik Radović, potpredsjednik prof. Triva, tajnik g. S. Fabijanac sa zamjenikom g. L. Piličić, blagajnik g. A. Šperanda sa zamjenikom g. M. Mogorovićem, te oružar poručnik Špraić.

Sreska salubritetna komisija pregledava ovih dana sve mjesne hotele, restorane, obrtničke i trgovačke radnje.

Isпитi osposobljenja. 2. maja počinju kod mjesne Učiteljske škole ispitni osposobljenja za učitelje-ice osnovnih škola. Kandidati su dužni uputiti molbe preko upraviteljstva škole i sreskoga poglavarstva. Molbe moraju stignuti ispitnom povjerenstvu najdalje do 1. maja, jer se inače ne će uzeti u obzir.

Dar općine momčadi „Dalmacije“. Odmeh nakon dolaska ratnoga krstaša „Dalmacije“ općina je poslala momčadi i oficirima broda dobrog domaćeg vina i cigareta.

Koncert. U nedjelju 3. t. mj. priredila je „Šibenska Glazba“ 11 1/2 sati na Poljani koncert sa lijepim i biranim programom.

Općinski novčani odbor. Vijećnici, koji su na zadnjoj sjednici općinskoga vijeća izabrali u općinski novčani odbor, održali su 6. o. mj. prvi svoju sjednicu i izabrali pročelnikom prof. M. Ježinu.

Unska pruga Kako se čuje, izgradnja Unske pruge stavljena je u program prvih željezničkih radova u državnoj režiji, pa bi se izgradnjom imalo započeti u najskorije vrijeme.

Gosp. Uroš Fontana-Valsalina, dosadašnji poreski arhivar III. kategorije I. grupe pri mjesnom Poreskom Uredu, unapređen je nakon položenog ispita sa odličnim uspjehom kod Ministarstva Financija u Beogradu na mjesto poreskog upravitelja II. kategorije III. grupe.

Gosp. Ivo Rendić, ravnatelj kancelarije pri mjesnom okružnom sudu, stupio je nakon 36-godišnje službe zadnjega marta u stanje mira. Tom prigodom su mu kolege u znak priznanja poklonili lijep dar i korporativno se od njega oprostili.

Štafletima mjesne bolnice dan je otkaz i tim gube dosadašnji honorar.

Naši pokojnici. Od 27. III. — 2. IV. t. g. umrli su u privatnom stanu. Bua Tomislav Lukin (5 mj.) i Ninić Marija Vicina (7 d.); u bolnici: Mi-Zriska pk. Šime iz Betine (24. g.). — P. u m.l.

ORLOVSKI VJESNIK.

Uoči Dana katoličke omladine. Već četvrtu godinu Hrvatski Orlovi i Orlice posebno slave dan svoga zaštitnika sv. I. vana početkom svibnja. Dosadnje proslave ovoga dana bile su krasna manifestacija i izgrađene orlovske organizacije. U jednom duhu i jednome radu našli su se toga dana naši Orlovi i Orlice i svi njihovi prijatelji. Ovogodišnji Dan kat. omladine, koji se slavi u nedjelju 8. svibnja, bez sumnje će, sudeći po pripravama, nadmašiti sve dosadnje. Orlovska društva i prijatelji Orlovstva nastoje da, da sama proslava bude što uspješnija i bolja. Orlovski Savez izdaje je prigodni grokaz „Smrt sv. Ćirila“, koji je razaslao za ovu proslavu. Oni, koji ovaj grokaz trebaju, neka se obrate na Hrvatski Orlovski Savez. Daljnji materijal ove proslave izlazi ovih dana i bit će razaslao. Upozorujemo sve prijatelje naše Orlovske organizacije, da se za ovu proslavu zainteresiraju. Ona nosi obilježje velike čirilometodske proslave.

Orlovske Straže br. 4. izišao je ovih dana sa vrlo zanimivim sadržajem. List donosi ove članke: D. Žanko: Golgota i Uskrsnuće; Izidor Poljak: Hosana; Fra Jos. Markušić: Rijeka, koja treba da se čuje; A. Wurster: Otkriće ajevernog pola; Giovanni Papini: Nema ga ovdje; Mučenici Leona (Meksiko); Dr. Ivan Akvilovsky: Lik asiškoga sveca; Ambroz Vlahov: Kod Pija X. — Povrh toga list donosi niz vijesti iz Orlovskega Saveza, prednjačkoga zbora HOS-a i čjele orlovske organizacije. U rubrici „Na Orlovskoj Straži“ osvjetljuju se brojna zanimiva i aktualna pitanja savremenog omladinskog života. Povrh toga ovaj broj lista donosi i brojne druge vijesti iz kat. života itd. Najvažnija novost kod ovoga broja „Orlovske Straže“ jest, da je uz ovaj broj kao poseban prilog za orlovsko društvo izišao „Đački Orao“, vjesnik Mahničevog Đačkog Orlovskog Okružja. Ovaj prilog nadasve je interesantan za prosuđivanje đačkoga života. U prilogu „Đački Orao“ imamo ove članke: D. Žanko: Mladost, koja pokreće; Aquila: Naša priprava; Dr. A. Živković: Kulturne i duhovne vrednote; Đak u školi. Od svih ovih članaka onaj Aquilin divno zacrtava smjer uzgoja nove inteligencije. Povrh toga „Đački Orao“ donosi krasnih vijesti iz đačkoga života i Mahničevog Đačkog Orlovskog Okružja. U rubrici „Na đačkoj Straži“ pretresaju se kritički savremeni problemi. — „Orlovska Straža“ stoji godišnje 24 Din. Prilog „Đački Orao“ valja posebno naručiti, a do konca ove godine školske stoji samo 4 Din. Preporučamo svim katolicima, da se za ovaj naš najvažniji list zainteresiraju i naruče ga kod Hrvatskog Orlovskog Saveza, Zagreb, Pejačevićev trg 15.

Prosvjetna natjecanja. U velikom prosvjetnom radu, što ga izvršuje naša orlovska organizacija, od posebnoga su značenja prosvjetni ispiti, koji se upravo provode u svim našim krajevima. Onaj, tko je mislio, da se na selu i u gradovima ne može podići zanimanje za prosvjetni rad, neka pogleda u orlovske domove, da vidi s kolikom intenzivnošću i zanimanjem se naša omladina sprema za prosvjetno djelo. Ovi prosvjetni ispiti u toku su u svim krajevima, te će do konca trajnja biti u najvećem dijelu provedeni. Savezno s tim provode se i naraštajski ispiti.

Prigotove za nastupe. Kako svake godine, tako će i ove godine naša orlovska okružja prirediti veći broj javnih nastupa, sietova i priredaba. Već sada možemo posebno istaknuti uglavljene nastupe u Vinokovcima prigodom Kat. Dana, u Pitomači, Vrbovom, Pretetincu itd. Kada budu konačno uglavljeni svi ovih nastupa, bit će objelodanjeni. Svim prijateljima orlovske organizacije, koji bi željeli, da u njihovom kraju bude priređen koji nastup ili slet, preporučamo, da se odmah javi Hrv. Orlovskom Savezu.

Orlovska glazba u Zagrebu. Zagrebački Orlovi uz najveće žrtve ostvarili su svoju fanfaru, koja se marljivo sprema na nastupe. Prvi puta će javno nastupiti na o. l. priredbi u Zagrebu na Dan kat. onladine. Osnivanje orlov. glazba napreduje u svim krajevima.

Lažni napadaji. Orlovska organizacija osobito je na srcu našim liberalcima i liberalnoj štampi: gdje god mogu napadnu Orlovstvo. Poznato je, koliko je harangu porigla ta štampa protiv Orlova radi sukoba u Čitluku. Ustanovljeno je, da je sve ono, što je ta štampa Orlovima u grljeh upisivala, laž. Sličnih pojava imade mnogo. Naravno, da naši Orlovi sa mirom preko svih laži prelaze, jer su naučeni raditi i na ovakve se stvari ne obazirati.

Akademija zagrebačkih Orlova i Orlica. U nedjelju 3. travnja priredili su zagrebački Orlovi i Orlice uspješnu akademiju u dvorani Narodnoga kazališta u Tuškancu uz sudjelovanje društava iz Požege i Karlova. Općinstvo, koje je posve napunilo

dvoranu, pratilo je ovaj prvi nastup večega stila naših Orlova i Orlica s osobitom pažnjom i zanimanjem. Među mnogobrojnim točkama raznolikoga rasporeda treba osobito spomenuti „Istarske vapje“, ritmičku fantaziju u tri dijela, koju su s velikim razumijevanjem i elegancijom izveli zagrebačke Orlice. Češke skupinske vježbe (Clanovi-Požega), „Djevojka i cvijeće“ (Clanice-Karlova) i „Tri ptice“ (Clanice-Požega), postigle su svojom slikovitošću i vrsnom izvedbom, a pogotovo raznolikošću i ljepotom narodnih nošnja odličan uspjeh i odnijele najveći aplauz večeri. Ostale tačke kao „Kozacka“ (naraštaj-Zagreb), „Orli“ (prednjaci-Zagreb), „Dalmatinski šajkas“ i dr. bile su na visini. Ovom izvedbom ponovno su naši Orlovi oduševili svoje pristaje i stekli mnogo simpatije kod našeg općinstva, koje je izvedbi prisustvovalo.

GOSPOD. PREGLED.

Najviše odlikovanje ljubljanskoga velesajma. Gosp. Ministar Dvora pismeno je izvjestio Predsjedništvo ljubljanskoga velesajma, da se Nj. Vel. Kralj Aleksandar I. blagoizvolio primiti pokroviteljstva VII. međunarodnoga velesajma uzoraka u Ljubljani, koji će se održati od 2.—11. jula 1927. te pokroviteljstva II. pokrajniskometijske izložbe, koja se priređuje od 10.—19. septembra 1927. g. u Ljubljani. Kako priredivačima tako i učesnicima bit će ovo najviše priznanje snažan poticaj, da budu ove priredbe provedene sa što većim uspjehom te da budu najvjerniji izražaj

našega gospodarskog razmaha unatoč teškim krizama.

„Hrvatski Radiša“ imade na raspolaganju naučnika (šgrta) za sljedeće grane trgovine i obrta: 25 bravarskih; 4 brijačka; 5 kiparskih; 4 klesarska; 6 klobučarskih; 11 knjigovežarskih; 3 kovačka; 18 krojačkih; 30 mehaničkih; 9 limarskih; 31 mehaničarskih; 15 postolarskih; 18 stolarskih; 5 tapetarskih; 12 tokarskih; 15 trgovačkih mješ. robom; 5 urarskih i 6 zlatarskih naučnika. Molimo gg. poslodavce gornjih struka, koji trebaju naučnika (šgrta) za svoju cijenjevu radnju, da se obrate na „Hrvatskoga Radišu“ u Zagrebu, Šenočina ul. 16., koji će nastojati naručiti najbrže udovoljiti. — Osim toga imade „Hrvatski Radiša“ raspoloživih mjesta za dječake, koji žele učiti sljedeće grane trgovine i obrta: 5 čaraparskih; 10 četkarskih; 25 gostioničarskih; 14 kolarskih; 2 košaračka; 5 kotlara; 2 lončara; 15 mesara; 12 minarskih; 8 opančarskih; 16 pekarskih; 8 poljodjelskih; 6 mjesta za trgovačke naučnike željeznom robom i staklom, te trgovinom cipela i 15 mjesta za urarske naučnike. Roditelji, dotično skrbnici, koji svoju djecu žele posvetiti ovim zvanjima, neka se obrate na najbližu organizaciju „Hrv. Radiša“, a ako ove nema u mjestu i bližoj okolici, onda neka se obrate na „Hrvatskoga Radišu“ u Zagrebu, Šenočina 16 koji će dati upute u tom pravcu.

Vlasnik, izdavač i odgovorni urednik: Ante Erga. — Tisak Pučke Tiskare u Šibeniku — (Predstavnik: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

„ITO“ pasta za zube - najbolja!

Izjava.

Dopisom iz Stankovaca, od 24. X. 1926. u br. 44. tjednika „Narodna Straža“, koji se tiska u Šibeniku, nijesam namjeravao uvrijediti ni Jugo-Sokol — Stankovci ni njegove članove, pa žalim, što su riječi toga dopisa, kao nedovoljno jasne shvaćene tako, kao da bi taj dopis bio namijenjen protiv Jugo-Sokola u Stankovcima.

Boškian Perica

Šoferska škola

izobrazuje kandidate praktički i teorijski za samostalne vozare (šofere) Dame, gospoda primaju se dnevno. Poduka temeljita, uspjeh siguran. Zahtejavajte prospekte. Auto-Skola, Zagreb, Kaptol 15. Telefon: 11-95.

Veća kemička tvornica u Sloveniji traži lokalne zastupnike

Ponude na Publicitas d. d., Zagreb, Gundulićeva 11, pod „Za-11. 548“.

†

Potreseni dubokim bolom nad neprežaljenim i nenadoknadivim gubitkom javljamo rodbini prijateljima i znancima, da je noćas nenadno preminuo naš nezaboravljeni suprug, otac i brat

Klaudije Šupuk pk. Marka
Veleindustrijalac, rezervni kapelan II. klase.

u 41. godini života.

Sprovod milog pokojnika slijedit će u petak dne 8. aprila u 3 sata iz kuće žalosti ravno na grobište Sv. Ane.

Šibenik, dne 7. aprila 1927.

Graziella Šupuk rođena Calebich supruga Marko, Danira i Vesna, djeca Miloš, Ljubo i Lav Šupuk, braća Olga Ferruzzi rođ. Šupuk, sestra za se i za ostalu rodbinu.

(Vrijedi kao direktna obavijest.)

POKUŠTVO

ZA GOTOVO I NA OTPLATU KOD TRGOVINE POKUŠTVA I TAPETARIJE

RIKARD DELFIN - ŠIBENIK

VELIKI IZBOR OKVIRA

Vodeća svetska marka original francuska

„ECLAIR — VERMOREL“
PERONOSPORA PRSKALICE

General zastupstvo i stovarište za cijelu Kraljevinu SHS

Bogato snabdjeveno skladište svim sastavnim dijelovima.

„BARZEL“
Subotica.

trgovina gvoždem prometno d. d.

Na veliko! — — — Na malo!

Zadružna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani

Podružnica Šibenik.

VLASTITA ZGRADA — — —
UL. KRALJA TOMISLAVA 108

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT.

Ispostava: BLED.

Dionička glavnica i pričuva preko Din. 16.000.000.

Ulošci nad Din. 250.000.000 — — — **Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.**

PRIMA ULOŠKE NA KNJŽICE, TE IH UKAMAĆUJE NAJPOVOLJNIJE.

OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.